

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 335/2021-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holíč s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jozef Holíč, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 5/2009 (v období po vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 197/2017-30 zo 4. júla 2017) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. mája 2021 a doplnenou 24. júna 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 5/2009 v období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 197/2017-30 zo 4. júla 2017 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Sťažovatelia navrhujú v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietahov a priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľke v sume 15 000 eur a sťažovateľovi v sume 10 000 eur.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľov je ich tvrdenie, že okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní porušil nimi namietané práva na prejednanie veci bez prietahov v dôsledku jeho nečinnosti, a to napriek už v minulosti ústavným súdom (nálezom č. k. III. ÚS 197/2017-30 zo 4. júla 2017, pozn.) konštatovanému porušeniu ich práva na prejednanie veci bez prietahov.

Vo veci samej vystupujú sťažovatelia v procesnom postavení žalobcov proti žalovanej v 1. rade obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v konkurze, zastúpená správcou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná v 1. rade“), a proti žalovanej v 2. rade [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná v 2. rade“), o ochranu osobnosti a finančné zadosťučinenie z titulu nemajetkovej ujmy a o zaplatenie náhrady škody.

3. Sťažovatelia namietali, že po tom, ako Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací 12. júla 2019 vrátil na okresný súd spis po zrušení rozsudku okresného súdu č. k. 4 C 5/2009-369 zo 7. februára 2017 [(ďalej len „rozsudok okresného súdu zo 7. februára 2017“), vec bola na krajskom súde od 7. júla 2017 do 12. júla 2019, pozn.], okresný súd nariadil pojednávanie vo veci so značným časovým odstupom (pojednávanie bolo nariadené 13. decembra 2019 na 3. marec 2020, pozn.). Dodali, že na tomto pojednávaní následne okresný súd nevykonal žiaden dôkaz a žalobu opäť zamietol [čiastočným rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 5/2009-412 (ďalej len „čiastočný rozsudok“), pozn.]. Vo vzťahu k postupu okresného súdu tiež namietli, že okresný súd im následne uvedený rozsudok doručil neskoro. Proti nemu podali odvolanie (vec bola na krajskom súde od 27. júla 2020 do 21. januára 2021, pozn.), o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom krajského súdu č. k. 10 Co 66/2020-448 z 26. novembra 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 26. novembra 2020“) tak, že potvrdil čiastočný rozsudok.

4. K postupu okresného súdu v rámci napadnutého konania sťažovatelia ďalej namietali, že do dňa podania ústavnej sťažnosti im nebol doručený rozsudok krajského súdu z 26. novembra 2020 napriek tomu, že ho okresný súd už mal pomerne dlho k dispozícii. Podľa ich názoru takýmto spôsobom okresný súd naťahuje čas, aby zmaril sťažovateľom aj vzhľadom na ich vek podanie dovolania vo veci. V doplnení ústavnej sťažnosti uviedli, že rozsudok krajského súdu z 26. novembra 2020 im bol doručený až 21. júna 2021, pričom okresný súd ho od krajského súdu spolu so spisom mal k dispozícii už od 21. januára 2021. Vzhľadom na uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu sú sťažovatelia toho názoru, že došlo v napadnutom konaní opätovne k vzniku prieťahov.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a prehľad procesných úkonov

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti od okresného súdu vyžiadal súdny spis týkajúci sa napadnutého konania, ako aj jeho vyjadrenie k ústavnej sťažnosti. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 78/21 doručenom ústavnému súdu 16. júla 2021 v podstatnom uviedol, že v prípade sťažovateľov bol ústavným súdom vydaný nález č. k. III. ÚS 197/2017-30 zo 4. júla 2017, ktorým ústavný súd konštatoval porušenie ich práva na prerokovanie veci bez prieťahov. Ďalej uviedol, že v období po vydaní uvedeného nálezu okresný súd 10. júla 2017 predložil spis spolu s odvolaním sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu zo 7. februára 2017 na krajskom súde, odkiaľ bol vrátený 12. júla 2019. Okresný súd následne 15. júla 2019 doručoval rozhodnutie krajského súdu [uznesenie krajského súdu č. k. 10 Co 142/2017-385 z 19. júna 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 19. júna 2019“),

pozn.] na adresu právneho zástupcu sťažovateľov [REDAKOVANÉ], a následne 6. septembra 2019 ho doručoval na adresu [REDAKOVANÉ], kde si zásielku 23. septembra 2019 právny zástupca prevzal. Ďalej uviedol, že 13. decembra 2019 okresný súd (uznesením č. k. 4 C 5/2009-403, pozn.) rozhodol o zmene žalobného návrhu a následne bolo nariadené pojednávanie na 3. marec 2020, keď okresný súd vydal čiastočný rozsudok, ktorým žalobu proti žalovanej v 2. rade zamietol z dôvodu premlčania nároku. Po predĺžení lehoty na vypracovanie rozsudku okresný súd čiastočný rozsudok expedoval 28. apríla 2020 a právnomu zástupcovi sťažovateľov bol na adresu [REDAKOVANÉ], doručený 13. mája 2020. Odvolanie sťažovateľov proti čiastočnému rozsudku bolo okresnému súdu doručené 28. mája 2020 a 22. júna 2020 bolo doručované sporovým stranám na vyjadrenie. Následne bol spis s odvolaním predložený na krajskom súde 27. júla 2020, pričom krajský súd o ňom rozhodol rozsudkom krajského súdu z 26. novembra 2020 tak, že potvrdil čiastočný rozsudok. Dodal, že uvedený rozsudok krajského súdu nebol elektronicky podpísaný, a preto bol doručovaný v listinnej podobe. Spis bol po rozhodnutí o odvolaní okresnému súdu vrátený 21. januára 2021 a 22. januára 2021 bol rozsudok krajského súdu z 26. novembra 2020 doručovaný právnomu zástupcovi sťažovateľov na adresu [REDAKOVANÉ], odkiaľ sa zásielka (2. februára 2021, pozn.) vrátila ako nedoručená. Následne bol predmetný rozsudok 21. júna 2021 doručený na adresu právneho zástupcu sťažovateľov [REDAKOVANÉ]. Okresný súd uviedol, že na základe uvedeného je toho názoru, že v období po vydaní nálezů ústavného súdu č. k. III. ÚS 197/2017-30 zo 4. júla 2017 postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľmi namietaných práv. Priznal však pochybenie okresného súdu pri doručovaní rozsudku krajského súdu z 26. novembra 2020, keď ho doručoval na adresu [REDAKOVANÉ], ktorá síce bola uvedená v pôvodnej plnej moci ako doručovacia adresa právneho zástupcu sťažovateľov, avšak tento neskôr okresnému súdu oznámil ako novú doručovaciu adresu [REDAKOVANÉ]. Uvedené však bolo odstránené riadnym doručením na aktuálnu doručovaciu adresu, preto je okresný súd toho názoru, že v dôsledku toho nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez prietáhov. Zároveň dodal, že konanie proti žalovanej v 1. rade je toho času zo zákona prerušené pre nariadenie konkurzu. Vzhľadom na uvedené považuje ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú.

II.2. Prehľad procesných úkonov:

6. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil, že priebeh napadnutého konania korešponduje s vyjadreniami sťažovateľov, ako aj okresného súdu. Preto ho na tomto mieste nebude bližšie rozvádzať. Z predloženého súdneho spisu okresného súdu zároveň vyplýva, že poslednými úkonmi bolo zaslanie žiadosti okresného súdu žalovanej v 2. rade o predloženie vyčíslenia náhrady trov konania, na ktorú žalovaná v 2. rade reagovala podaním okresnému súdu doručeným 7. júla 2021.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovatelia namietali, že okresný súd svojím postupom porušil nimi namietané práva

primárne v dôsledku jeho nečinnosti, a to napriek už v minulosti ústavným súdom (nálezom č. k. III. ÚS 197/2017-30 zo 4. júla 2017, pozn.) konštatovanému porušeniu ich práva na prejedanie veci bez prieťahov. Podľa sťažovateľov k opätovnému porušeniu ich práv zo strany okresného súdu malo dôjsť v dôsledku nečinnosti okresného súdu v súvislosti s doručovaním jednotlivých rozhodnutí krajského súdu ako súdu odvolacieho, ako aj pri nariadovaní pojednávania po zrušení rozsudku okresného súdu zo 7. februára 2017 krajským súdom a vrátení veci na ďalšie konanie.

8. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prieťahov, resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie. K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

9. V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd zároveň uvádza, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 550/2020). Na tomto mieste ústavný súd poukazuje na to, že predmetom tohto konania pred ústavným súdom môže byť v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu len posúdenie postupu okresného súdu v období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 197/2017-30 zo 4. júla 2017, keďže obdobie od podania žaloby sťažovateľov do vydania uvedeného nálezu už bolo predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu. Ústavný súd zároveň považuje za potrebné uviesť, že zo spisového materiálu okresného súdu, ako aj z vyjadrení sťažovateľov a okresného súdu vyplýva, že v rámci obdobia od vydania uvedeného nálezu ústavného súdu, teda od 4. júla 2017 až do súčasnosti (obdobie približne 4 rokov, pozn.) sa v období od 10. júla 2017 až do 12. júla 2019 a v období od 27. júla 2020 až do 21. januára 2021 (teda súhrnne počas obdobia dva a pol roka, pozn.) nachádzal spis na krajskom súde, ktorý rozhodoval o podaných odvolaniach. Sťažovatelia podanou ústavnou sťažnosťou namietajú napadnuté konanie okresného súdu mimo uvedeného obdobia, teda obdobie prejednávania veci pred okresným súdom celkovo v trvaní približne roka a pol. To samo osebe nesignalizuje ústavnoprávne relevantné obdobie pre možný vznik prieťahov.

10. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľov. V rámci uvedeného obdobia trvania napadnutého konania po preskúmaní spisového materiálu okresného súdu konštatuje, že v jeho postupe vzhľadom dva aspekty nie optimálneho postupu. V oboch prípadoch ide o pochybenie v súvislosti s doručovaním rozhodnutí. Prvým časovým obdobím je úsek od 15. júla 2019 do 5. novembra 2019 (keď okresný súd opakovane doručoval uznesenie krajského súdu z 19. júna 2019 právnomu zástupcovi sťažovateľov, resp. keď opakovane doručoval uvedené uznesenie spolu s čiastočným rozsudkom zástupcovi žalovanej v 1. rade, pozn.) a druhým je obdobie od 2. februára 2021 do 16. júna 2021 (keď okresný súd opakovane doručoval právnomu zástupcovi sťažovateľov rozsudok krajského súdu z 26. novembra 2020, pozn.). No uvedený nedostatočne optimálny postup však podľa názoru ústavného súdu nie je možné automaticky chápať ako dôvod na konštatovanie porušenia sťažovateľmi namietaných práv

v ústavnoprávne relevantnej intenzite. Ústavný súd samozrejme vníma, že predmet konania vo veci samej je pre sťažovateľov nanajvýš citlivou záležitosťou (sťažovatelia sa žalobou domáhajú ochrany osobnosti a finančného zadost'učinenia z titulu nemajetkovej ujmy a zaplatenia náhrady škody v súvislosti s tragickým úmrtím ich syna, pozn.), avšak v danom prípade, v rámci obdobia, ktoré spadá do oprávnenia posudzovania ústavným súdom, nedospel k záveru o porušení nimi namietaných práv.

11. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou opätovne dáva do pozornosti, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, III. ÚS 359/08). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že charakter postupu všeobecného súdu v napadnutom konaní sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

12. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti tak ústavný súd v prípade napadnutého konania nedospel k záveru, že by sa okresný súd v rámci neho svojím postupom dopustil porušenia sťažovateľmi namietaných práv v takej ústavnoprávne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení sťažovateľmi namietaného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na pojednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v jej petite.

14. Na záver ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sa sťažovatelia domáhali ochrany svojich práv za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu